

KÚRIA

Bfv.II.1230/2014/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év február hó 4. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A hivatalos személy elleni erőszak büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szigetvári Járásbíróság 2.B.197/2012/44. számú ítéletét, illetőleg a Pécsi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Bf.10/2014/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Szigetvári Járásbíróság a 2013. október 15. napján meghozott és kihirdetett 2.B.197/2012/44. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki

- 2 rendbeli hivatalos személy elleni erőszak büntettségében [1978. évi IV. törvény - továbbiakban: korábbi Btk. - 229. § (1) bekezdés

és (8) bekezdés],

- 5 rendbeli garázdaság vétségében [korábbi Btk. 271. § (1) bekezdés],

- 1 rendbeli ittas járművezetés vétségében [korábbi Btk. 188. § (1) bekezdés], és

- 1 rendbeli becsületsértés vétségében [korábbi Btk. 180. § (2) bekezdés].

Ezért öt halmazati büntetésül - mint különös visszaesőt - 2 év 8 hónap börtönbüntetésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 1 év 8 hónap közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte.

A Szigetvári Városi Bíróság 2.B.28/2005/13. számú és a 2.B.268/2002/11. számú ítéletével kapcsolatos feltételes szabadságot megszüntette. Megállapította, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. Beszámítani rendelte a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe az előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött időt.

A terheltet a további 1 rendbeli testi sértés büntettének kísérlete [korábbi Btk. 170. § (1) és (2) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette.

Rendelkezett a büntetőeljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a terhelt terhére a kiszabott büntetés súlyosítása végett, míg a terhelt és védője részben felmentés, részben a kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentettek be fellebbezést.

A Pécsi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2014. április 10. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozott 2.Bf.10/2014/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta: a szabadságvesztés büntetés mértékét 3 év 4 hónapra súlyosította; a terheltet - helyesen - visszaesőként tekintette elítéltnek. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

II. Az ügyben meghozott jogerős határozat ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt - tartalmát tekintve - a Be. 416.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott okból.

A felülvizsgálati indítványának indokaként a védője által az első fokú ítélet ellen bejelentett fellebbezésben foglaltakra hivatkozott. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság az abban foglaltakat nem vette kellően figyelembe, ezért a sérelmezett határozat felülvizsgálatát kérte.

Az első fokú ítélet ellen bejelentett fellebbezés indokolásával megegyező felülvizsgálati indítvány az irányadó tényállás I/1., I/3., III/1. és III/2. pontjában foglaltakat támadta. Eszerint az I/1., I/3., és III/2. pont alatti ítéleti tényállások

megalapozatlanok, miután az eljáró bíróság a rendelkezésre álló adatokból és bizonyítékokból helytelenül következtetett a terhelt bűnösségére.

Sérelmezte továbbá, hogy az eljárt bíróságok törvénysértően állapították meg a bűnösségét a tényállás III/1. pontja alapján hivatalos személy elleni erőszak bűntettében, mivel a sértettel szemben nem alkalmazott erőszakot. Megítélése szerint csupán a 2012. évi II. törvény (Szabs. tv.) 216. §-a szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése valósult meg. Összességében az indítvánnyal megtámadott bűncselekmények miatt emelt vád alóli felmentést, és ehhez képest a büntetés enyhítését kérte.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1497/2014. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

Álláspontja szerint törvényben kizárt a felülvizsgálati indítvány az I/1., I/3., és III/2. tényállási pontokat támadó részében, miután a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. E törvényi rendelkezésre figyelemmel pedig annak sérelmezése, hogy a bíróságok a tényállást a bizonyítékoknak a terhelt védekezésétől eltérő értékelésével állapították meg, az ügydöntő határozatok felülvizsgálatát nem teszi lehetővé.

A III/1. tényállási pont tekintetében nem történt anyagi jogi szabályszegés a terhelt bűnösségének a hivatalos személy elleni erőszak bűntettében történt megállapítása során. E körben utalt arra, hogy a terhelt lökése, illetve ütése a sértett testére gyakorolt olyan erő kifejtésnek tekintendő, amely a hivatalos személy jogszerű eljárására ellentétesen hatott.

A Legfőbb Ügyészség mindezekre figyelemmel azt indítványozta, hogy a Kúria az első- és másodfokú ügydöntő határozatokat hatályában tartsa fenn.

III. A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsulésen bírálta el.

A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott - okból, másrészt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bekezdések] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt az irányadó tényállás megalapozottságát támadó részében a törvényben kizártnak, érdemében alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.

1. A Kúria - annak előrebocsátása mellett, hogy a felülvizsgálati eljárás nem megismétlése az eljárásnak - mindenekelőtt abból indult ki, hogy felülvizsgálatnak kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében tételesen felsorolt okok miatt van helye. A felülvizsgálati eljárásban a Kúria a Be. 423. §-ának (4) bekezdésére tekintettel csak az indítványban megjelölt felülvizsgálati okra, valamint - a hivatkozott rendelkezés (5) bekezdése alapján hivatalból folytatandó vizsgálat keretében - a 416. § (1) bekezdésének c) és d) pontja szerinti eljárási szabálysértésekre lehet figyelemmel.

Az eljárási törvény szerint a tényállás helyessége a felülvizsgálat tárgya nem lehet. A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423. §-a (1) bekezdésének törvényi előírása szerint a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ennél fogva a kötelezően irányadó jogerős ítéleti tényállás nem támadható. Ekként a felülvizsgálat során az ítélet megalapozott vagy megalapozatlan volta nem vizsgálható. Ebből következően a felülvizsgálatnak még az ítélet esetleges megalapozatlansága miatt sincs helye. Csak a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapján vizsgálhatja a Kúria azt, hogy a terhelt elítélésére büntető anyagi jogi szabály megsértésével került-e sor. Erre figyelemmel a felülvizsgálati indítványnak az I/1., I/3., és III/2. tényállási pontokat érintő, a tényállás megalapozatlanságára hivatkozó, az értékelt bizonyítékok hiteltérdemlőségét vitató, a megállapított tények iratellenességére, a bizonyítás hiányosságaira utaló része törvényben kizárt.

2. A terhelt - jogszabályhely megjelölése nélkül, de tartalmában - felülvizsgálati okként hivatkozott a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjára.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen - egyebek mellett - akkor van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

A Kúria nem értett egyet azzal az okfejtéssel, hogy a III/1. tényállási pont alatt rögzített cselekmény alapján a terhelt bűnösségének megállapítására a hivatalos személy elleni erőszak bűntettében a büntetőjog anyagi szabályainak megsértésével került sor.

A korábbi Btk. 229. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, hivatalos személy elleni erőszak bűntette törvényi tényállásának három elkövetési magatartása közül az adott esetben az erőszakkal akadályozás tényállási fordulata alapozta meg a bűncselekmény felróhatóságát.

Az irányadó tényállás szerint 2012. június 28-án a várad-újjusztai

buszmegállóban - F E arra közlekedő bejelentése alapján, aki elmondta, hogy a terhelt bántalmazta őt, és megmutatta, hogy az elkövető a buszmegállóban van - A J rendőr törzsőrmester, valamint K V rendőr törzsőrmester megkezdték a terhelttel szemben az intézkedést és őt nem engedték felszállni a buszra. A J rendőr törzsőrmester felszólította a terheltet, hogy igazolja magát. Erre a terhelt ideges lett. Azt a kijelentést tette, hogy: "a faszom, már megint velem intézkedtek!" Ezután felrúgott egy szemetesedényt, illetve folyamatosan vitatkozott F E-vel is. A J és K V rendőr törzsőrmesterek többször szóltak a terheltnek, hogy nyugodjon meg, vesse alá magát a rendőri intézkedésnek, de a terhelt továbbra is agresszíven viselkedett, ezért A J a "Törvény nevében" előrebocsátásával felszólította, hogy hagyja abba a garázda viselkedést, különben testi kényszerszert fognak alkalmazni, illetve ismét felszólította, hogy engedelmeskedjen a rendőri intézkedésnek. A terhelt ekkor a vele szemben, tőle 1 - 1,5 m-re álló A J rendőr törzsőrmester felé lépett. Bal kezével a mellkasán meglökte, majd jobb kézzel - tenyérrel - mellkason ütötte A J-et, aki az ütéstől hátra tántorodott, de nem esett el. A terhelt cselekményét észlelve K V, majd A J rendőrök a terheltet kezénél, illetve vállánál fogva földre vitték, kezét előre bilincseltek. A J rendőr törzsőrmester a cselekmény során mindkét könyök felületes hámzúzódását szenvedte el. Testi sértés vétsége miatt A J a terhelttel szemben magánindítványt nem terjesztett elő.

A Kúria e tényállás tükrében azt állapította meg, hogy az engedetlenség, a passzív ellenállás, az utasítás nem teljesítése egymagában kétségtelenül nem ad elégséges alapot a hivatalos személy elleni erőszak büntetnének a megállapítására. Az erőszaknak ugyanis személy elleni testi erő kifejtésben kell megnyilvánulnia, amely erőszak a hivatalos személy testén hat, és ekként akár közvetlen, akár közvetett formában számos módon érvényesülhet. Amennyiben ez az erőszak a hivatalos személy által szándékolt cselekvéssel szemben érvényesül, gátolja, nehezíti, tehát akadályozza azt, akkor kimeríti a vizsgált bűncselekmény törvényi tényállásának első fordulataát.

Az erőszak nem feltétlenül és szükségszerűen eredményezi a testi sérülés bekövetkezését. A hivatalos személy elleni erőszak elkövetésével egyidejűleg könnyű testi sértés okozása esetén a magánindítvány hiánya csupán a bűncselekmények bűnhalmazatban történő megállapíthatóságát zárja ki. Az adott esetben azonban kétségtelen, hogy a terhelt az intézkedésnek aktívan ellenszegülve A J rendőr törzsőrmestert mellkasán meglökte, majd ellökte, ez a magatartás pedig az erőszakkal akadályozás tényállási fordulatot kimeríti.

Minderre tekintettel a terhelt büntetőjogi felelősségének a megállapítására a III/1. tényállási pontban rögzített cselekmény tekintetében az anyagi jogi szabályoknak megfelelően került sor,

ekként a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában írt felülvizsgálati ok nem valósult meg.

3. A Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból lefolytatott vizsgálatra figyelemmel a Kúria azt is megállapította, hogy az ügyben eljáró első- és másodfokú bíróságok nem követtek el a fenti törvényhely szerint értelmezhető eljárási szabálysértést.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott hely, és a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott első- és másodfokú ügydöntő határozatot - a Be. 426. §-a szerint - hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2015. február 4. napján

Dr. Molnár Gábor Miklós s. k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s. k. előadó bíró, dr. Feleky István s. k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági ügyintéző
NYM